

Bílichovský občasník

Květen 2010

VÝTISK ZDARMA

Vydává Obecní úřad Bílichov
© 2010

Texty uvedené v Občasníku neprocházejí jazykovou úpravou. Občasník vychází díky sponzorství a jeho edice nezatěžuje obecní rozpočet.

ÚVODNÍ SLOVO

Vážení bílichovští spoluobčané a příznivci Bílichova, koncem dubna proběhlo předání hlavního vodovodního řádu a po té kolaudace obecního vodovodu. Tímto je oficiálně akce VODA 2007 ukončena. Nelze však zcela říci že úspěšně. Mám na mysli především finanční stránku této záležitosti.

Bohužel jsme neobdrželi dotace z Krajského úřadu Středočeského kraje a naše obec Bílichov se ze dne na den stala zadluženou obcí. Rychlým jednáním se alespoň podařilo zajistit bezúroční půjčku. Asi nemá smysl domnívat se, kde skončili peníze pod dohledem pana hejtmana MUDr. Davida Ratha a jeho pracovního týmu a nemá smysl spekulovat o způsobu projednávání o rozdělování dotací...

Další podrobné informace o způsobu a postupu k připojení vodovodních přípojek a osazení vodoměrů bude všem sděleno v co nejbližší možné době v dalším občasníku, informačních letácích a veřejných vývěskách.

Ing. Bohuslav Ježek
starosta

SLOVO REDAKCE

Naši milí čtenáři,

konečně držíte v rukou Občasník za měsíc květen. Vydání Občasníku na červen je plánováno do 20.6. 2010. Důvodem je pracovní vytížení „redakce“.

Jinak stále platí, že pokud máte nějaké zajímavé informace nebo příspěvek do rubriky: INZERCE, OZNAMUJI, ZAJÍMÁ MĚ, MŮJ NÁZOR apod. prosím sdělte nám to. Máte možnost buď elektronickou poštou na e-mail: OBEC.BILICHOV@SEZNAM.CZ nebo vhodte svůj příspěvek do poštovní schránky p.Šány (č.p.46).

U zajímavých textů prosím uveďte vždy zdroj (např. webové stránky, název novin, časopisu atd.). Je to nutné podle autorského zákona. Na všechny Vaše příspěvky a komentáře se již nyní moc těšíme.

Zároveň děkujeme všem pravidelným i občasným přispěvatelům a upozorňujeme, že příští uzávěrka občasníku je 12.6.2010.

„Vaše REDAKCE“

INFORMACE Z OBECNÍHO ÚŘADU

Ke stanovišti kontejneru ve dvoře obecního úřadu bylo vydlážděno místo pro kontejnery na tříděný odpad přesunutě z místa před objektem bývalého krámu. Žádáme všechny zúčastněné, aby nezneprůjemňovali svým spoluobčanům přístup ke kontejnerům parkováním přímo před kontejnery.

Obec zaměstnala dalšího pracovníka na údržbu veřejných ploch v obci a okolí. Na toto místo jsme získali dotaci z Úřadu práce Kladno s platností do října 2010. V současné době tento pracovník upravuje místa, která byla narušena výstavbou vodovodu.

Na obecní úřad byl po schválení zastupitelstvem zakoupen starší malotraktůrek s károu, sekačkou a radlicí pro celoroční údržbu obce.

Bylo sklizeno místo bývalého tábořiště a místo po karavanech, které byly umístěné u rybníka. V současné době probíhá odvoz kameniny a železa. Vyzýváme všechny, aby tyto hromady nezahlavovali svým odpadem. Tato místa se budou do budoucna udržovat sekáním.

Upozorňujeme na volné pobíhání psů na veřejných prostranstvích obce. Pohyb psů je omezen obecní vyhláškou a volné pobíhání je porušení této vyhlášky jejich majiteli. Pokud se do budoucna tato situace rapidně nezlepší, bude nucen obecní úřad zabezpečit odchyt psa na náklady majitele nebo jeho odstřel při možném napadení občanů.

Byla dokončena rekonstrukce veřejného osvětlení, která byla omezena finančním rozpočtem.

Byla provedena výměna nefunkčních oken v prostorách Kulturního domu na Bílichově.

Dětský den, poslední roky pravidelně pořádaný, je pro řadu dalších akcí (volby, pouť v Třebízi apod.) posunut na konec června/začátek července. Jeho podtitul tedy bude **Ahoj prázdniny**. O plánované akci budete předem informováni letáčky plakátky. Věříme, že i počasí bude lepší než nyní a tak si to děti pořádně užijí.

BLAHOPŘÁNÍ

Srdečně dodatečně blahopřejeme panu Rudolfu Horovi (26.4. 2010 - 80 let) a panu Miroslavu Görtlerovi (2.5. 2010 - 50 let) k jejich významnému jubileu, které nedávno oslavili.

Obou oslavencům přejeme pevné zdraví, štěstí a spokojenost do dalších let.

BÍLICHOVSKÝ KOLONIÁL INFORMUJE

Vážený spoluobčané,

připravili jsme pro Vás zajímavou soutěž jaká tady ještě nebyla. Pravidla jsou uvedena níže.

Dále Vás chceme upozornit na změnu otevírací doby.

Na Vaše četné žádosti bude otevřeno s platností **od 1.6.2010** takto:

PO-PÁ 9-11 h a 14-16h

SO 9-11 h

NE 14-16 h

Rádi Vás v tuto dobu přivítáme v našem malém koloniálu, kde najdete některé zboží, které ani Kaufland nemá tak levné. Nabízíme zde také mimo potravin různé substráty pro zahrádkáře a také ručně vyráběné dekorativní předměty. Závěrem bychom rádi poděkovali pí. Magdě Hnilicové, která nám občas vypomáhá, jelikož Vaše poptávka je větší a větší.

Tímto děkujeme i Vám, kteří nás navštěvujete a věříme, že nám zachováte přízeň i do budoucna.

Přejeme Vám teplotně nadprůměrné léto a soutěžte s námi.

manželé Martiníkovi

Bílichovský koloniál vyhlašuje soutěž, jaká tady ještě nebyla. S platností od **1.6.2010 do 31.7.2010** při nákupu nad 300,-Kč v Bílichovském koloniálu obdržíte los. Slosování těchto losů proběhne dne **1.8.2010 ve 13.00h před Bílichovským koloniálem**. Během slosování bude podáváno malé občerstvení. V případě nepříznivého počasí Vás včas uvědomíme, kde slosování proběhne.

Losovat se bude o těchto 10 cen:

1. cena - AKUMULÁTOROVÝ SMETÁK KARCHER
2. cena - ŽEHLIČKA ZELMER GUSTO
3. cena - MOP ULTRAMAX + KÝBL
4. cena - PARFÉM EUPHORIA 50ML
5. cena - DÁMSKÁ SADA NÁŘADÍ
6. cena - SLEVA 10% NA NÁKUP U NÁS
7. cena - MULTIFUNKČNÍ KLEŠTĚ
8. cena - MULTIPACK PIVA
9. cena - LÁHEV VODKY
10. cena - LÁHEV SEKTU

Pravidla soutěže:

Platnost 1.6.2010 – 31.7.2010 včetně. Každý kdo nakoupí za částku převyšující hodnotu 300,- Kč obdrží los. Nákupy nelze sčítat.. Každý zákazník může denně obdržet pouze jeden los. Ve slosování budou všechny losy. Při neúčasti na slosování zaniká nárok na výhru. Výhra bude předána při předložení platného losu při slosování. Pořadatel si vyhrazuje právo na změnu pravidel během soutěže. Během slosování bude podáváno malé občerstvení.

M. Martiník
Bílichov 92
Tel. 737 657 119, 737 773 265
IČO 74886614
e-mail: marcel.martinik@seznam.cz

PŘÍSPĚVKY SPOLUOBČANŮ

Milí sousedé a spoluobčané,

dovoluji připomenout výzvu a prosbu v dodržování nedělního klidu v naší obci. Budte ohleduplní a vynechte ve svátečních dnech hlučné činnosti, jako je zejména sekání trávy motorovou kosou (křovinořezem), řezání dřeva nebo hlučné stavební práce, kupř. řezání dlaždic.

Minulá léta již ukázala, že při dobré vůli lze zorganizovat si práci tak, abychom tento jeden den nemuseli své okolí obtěžovat nadměrným hlukem. pokračujeme v tomto trendu i nadále, je to skutečně především o dobré vůli a ohleduplnosti.

Mgr. I. Hurtová

Vážený spoluobčané,

tak je mě nějak smutno. Když jsme se před třemi lety přistěhovali, líbilo se nám, jak tady občané kulturně žijí. Netušili jsme, že je to dílo dvou párů lidiček a členek tzv. BIS klubu.

Letos jsme se i s dětmi těšili na pálení čarodějnic nebo lampiónový průvod. NIC.

Když jsem jel z práce domů (30.4.2010, v každé vsi, kterou jsem projížděl, již hořel oheň.

Pálení čarodějnic byl pro mne vždy svátek. Stavěli jsme tzv. májku a celou noc ji hlídali, aby nám ji kluci ze sousední vesnice nepokáceli. Když jsem dorazil na Bílichov, nikde ani plamínek.

Kecám. Někdo pálil trávu.

Týden nato jsem se dotázal pana Šány, proč nebyly „čarodějnice“? Dostalo se mě odpovědi, že on ani Bohouš ani členky BIS klubu neměli čas.

Copak mají na starost ostatní zastupitelé? Mohl to zorganizovat někdo jiný? NEVÍM.

Jedno vím jistě, díky dvěma rodinám a BIS klubu je v této obci kultura.

Díky Vám, manželé Šánovi a Ježkovi. Díky Vám, členkám BIS klubu.

Marcel Martiník

Z HISTORIE BÍLICOVA pokračování z minulého čísla

*Ve spolupráci s paní J. Huttererovou, J. Zábranskou, V.
Hartmanovou přibližuje obec I. Bečvářová*

Číslo popisné 1

Obchod se smíšeným zbožím u Ehrlichů.

Později zde byla prodejna Jednoty. Postupně zde prodávala paní Marie Nejedlá, pan Bohumil Bakalář, Erik Koubek s manželkou, Vlasta Kalousová.

V obchodě se smíšeným zbožím se prodávaly mimo potravin knížky, hřebíky, nábytek (na objednávku), ošacení, petrolej atd. Mouka a cukr byly v žocích – vše se rozvažovalo. Mléko ve velkých hliníkových bandách (25 l). Ocet v sudech. Cukroví v plechovkách – rozvažovalo se. Vzpomínám si na fialky, ledovky, ovocné kyselé měsíčky. *(nyní p. Mladý)*

Číslo popisné 10 - Hospoda u „Jobů“.

Číslo popisné 3

Po uzavření hospody pana Antonína Joba se prodávalo lahvé pivo u Kořánů.

„**Šmídovna**“ – dům již zbořený, nacházel se vpravo od vrat u Kořánů. Jsou tam ještě zbytky zdíva. Bydlela zde paní Majerová – porodní bába.

Číslo popisné 11 - Zde bydlela švadlena paní Karolína Munčová. *(nyní pí. Dagmar Čechová)*

Číslo popisné 14 – První škola v obci

(nyní pí. Jiřina Zábranská)

Číslo popisné 18 - Löwi a Roubíček – obchod.

Později se obchod přestěhoval k Ehrlichovým. Místo obchodu zde byl Místní národní výbor. Pozůstatkem obchodu jsou ještě v zasedací místnosti u stropu háky, na které se dávaly tyče a věšely se uzeniny. V poschodí byla knihovna. Během léta zde byl žňový útulek pro děti. Vařila zde paní Zdeňka Charvátová a o děti se starala paní Jaroslava Šebková.

V současné kanceláři byla veřejná televize, kterou zakoupilo Jednotné zemědělské družstvo. Chodili jsme sem jako do kina. První televizi v obci měli potom u Sosnů a u Adlerů.

Později v této místnosti byl obecní mandl. Mandlovala zde paní Helena Strunová a paní Zdeňka Charvátová.

(nyní Obecní úřad)

Číslo popisné 20 - Paní Marta Průšová (slepá) – hokyně, prodávala lahvé pivo, máslo, syrečky. *(nyní Čapkovi)*

Číslo popisné 21 - Koňský handlíř pan Jan Rittig.

Číslo popisné 36 - Trafika pana Václava Zázvorky. Prodej cigaret, tabáku, sirek. Měli zde i obecního kozla.

(nyní pan R. Hodek)

Číslo popisné 41 - Holič pan Rubeš Bohumil.

Stříhal, onduloval. *(nyní Jiří Ouředský)*

Číslo popisné 51 - Truhlář pan Miloslav Görtler.

(nyní Zdena Šimánková)

Číslo popisné 58 - Švadlena paní Anna Šašková.

(nyní J. Vejražková)

INZERCE

Na základě žádosti občanů, zde budeme uvádět kontakty různé řemeslníky. Máte-li dobré zkušenosti nebo dobré tipy na řemeslníky a služby s kterými jste byli spokojeni dejte o nich vědět.

Zdeněk Novotný

Nabízíme malířské, lakýrnické i natěračské práce. Malování bytů, rodinných domků, průmyslových objektů, kanceláří, schodišť. Nátěry olejových soklů, zábradlí, zámečnických výrobků, oken, dveří, radiátorů, podlah, fasád. Drobné zednické úpravy.

<http://www.malirstvi-novotny.cz>

Kontaktní údaje: Mobil +420 607 731 538

Adresa: Kosmonautů 2294, 440 01 Louny

<http://www.malirstvi-novotny.cz>; E-mail: novmal@seznam.cz

Milan Beznoska

Provádění veškerých zednických prací, hrubých staveb, fasád, dlažeb a obkladů, sádkartónů, přístaveb, rekonstrukcí.

<http://www.zednictvi-beznoska.webnode.cz>

Kontaktní údaje: Mobil: +420 607 710 334

Adresa: Žižice 56, 274 01 ; E-mail: beznoska.m@seznam.cz

<http://www.zednictvi-beznoska.webnode.cz>

Aleš Hejduk

Provádíme pokládky plovoucích a parketových podlah a renovace parket. Vyrábíme kuchyně, nábytek, dveře, schody a vestavné skříně na míru.

Kontaktní údaje: Mobil: +420 723 840 253
Adresa: Smíchovská 358/21, 155 00 Praha 5 -Řeporyje
E-mail: htinterier@seznam.cz

Jiří Houdek - JH Střechy

Firma zajišťuje kompletní dodávky střech, tzn. od zaměření, kalkulaci po zavezení materiálem, přes veškerou montáž (případně demontáž). Zaměření, konzultaci a kalkulaci provádíme zdarma.

Kontaktní údaje: Mobil: +420 603 242 584
Adresa: Studeněves 108, 27379 Tuřany E-mail:

Milan Mladý

Pokrývačství – nákup – prodej střešních krytin
Kontaktní údaje: Tel.: 312 274 152; Mobil: 603475756
Adresa: Smetanova 793, Kladno 7.

HAGAS Servis, s.r.o.

- Autorizované měření emisí
- Kominictví (poradenství a realizace)
- Plynoinstalace (poradenství a realizace)
- Topenářství a kamnářství

ZAHRADA: CHOROBY A ŠKŮDCI TŘEŠNÍ

SKVRNITOST LISTU TŘEŠNÍ

Příznaky: na horní straně čepelí listů vínově červené okrouhlé z počátku neohraničené 1-2 mm velké skvrny. Na rubu listů jsou skvrny menší, ohraničené, hnědočervené až hnědé a pokryté bělavým až světle růžovým povlakem konidií. Listy žloutnou nebo červenají a opadávají.

Ošetření: Dithane, Delan, Syllit, Baycor, Rubigan Podmínky pro šíření: deštivé počasí, teploty 15-20 stupňů C
Výskyt: VII.-X. měsíc

MONILIOVÁ SPÁLA

Příznaky: květy hnědnou a zasychají, listy a letorosty zavádají a spolu s postiženými větvkami usychají.

Ošetření: Baycor, Horizon, Rovral FLO, Sporgon - provádí se na počátku kvetení a při dokvétání, při vlhkém počasí a teplotách pod 13°C.

Výskyt: IV.-V. měsíc

MONILIOVÁ HNILOBA

Příznaky: na plodech porosty konidoforů uspořádané v soustředěných kruzích, která se rychle rozšiřují až zachvátí celý plod.

Ošetření: Horizon, Rovral FLO - provádí se 14 - 28 dní před sklizní se zřetelem na ochrannou lhůtu fungicidů.

Výskyt: VI.-VIII. měsíc

- Prodej a instalace solárních a fotovoltaických systémů
- Prodej a instalace tepelných čerpadel
- Servis plynových spotřebičů

Kontaktní údaje: Telefon: 415 652 069, 415 653 556
415 653 554 (kominictví)

Adresa: Beneše z Loun 132, 440 01 Louny
e-mail: hagasservis@iol.cz

SUCHÁ SKVRNITOST LISTŮ

Příznaky: na listech drobné, hnědé okrouhlé nebo oválné skvrny, které dosahují v průměru 5 mm, pletivo nekrotizuje a vypadává. Při silném napadení dochází k opadu listů.

Ošetření: Delan, Dithane, Novozir, Syllit

Výskyt: VI.-X. měsíc

MŠICE TŘEŠŇOVÁ

Příznaky: na konci letorostů hnízda kroucených a svinutých medovicí pokrytých listů, na jejich spodní straně kolonie černých lesklých mšic.

Ošetření: Sumithion, Zolone

Výskyt: V.-VIII. měsíc

PILATKA TŘEŠŇOVÁ

Příznaky: listy okousané na horní straně tak, že zůstává jen spodní pokožka a nervatura listů. Listy hnědnou a zasychají. Při silném napadení jsou stromy hnědé, jakoby spálené.

Ošetření: Decis, Sumithion, Zolone

Výskyt: VI.-VIII. měsíc

VRTULE TŘEŠŇOVÁ

Příznaky: červivost plodů, dužnina hnědne, měkne a zahnívá. Ošetření: Calypso, Decis, Reldan, Sumithion - provádí se proti dospělcům 7.-8. den po vylétu škůdce.

Výskyt: VI.-VII. Měsíc

Zdroj: http://hobbyzahrada.cz/clanek-2045-tresen_choroby_a_skudci_tresni.htm

OKÉNKO BIS

9.5.2010 - jsme oslavili Den matek v Hořešovičkách
15.5. 2010 jsme vyjeli na výlet do Třeboně.

Na programu byla:
Exkurze v sádkách
Prohlídka zámku
Exkurze v pivovaru s ochutnávkou

Chválíme krámek u Martinůků.

Nelíbí se nám volné pobíhání psů po vesnici.

Za klub: I. Bečvářová

ROK KUKAČEK

Myslete si o nich co chcete. Pravda, jsou to záškodnice, které se v mládí peleší v cizích hnízdech, přičemž místo díky za pohostinnost ještě z příbytku nemilosrdně vystrnadí své nevlastní sourozence. Na druhé straně jinou možnost k vlastnímu přežití neznají. A navíc už dnes mají pěkně na kahánku.

Mládě roste velmi rychle. Je rezavé a postupně šedne. Kukačka snáší vajíčka do hnízd ptáků, u nichž sama vyrůstala. Kukaččí vejce byla nalezena už v hnízdech více než 100 druhů ptáků. U nás většinou rákosníci, červeny a rehkové. Milují lesní porosty, křoviny, louky. Spatřit je není jednoduché. Žijí skrytě. Jediný nápadný znak, při letu nezvedají křídla nad úroveň těla. Samečci vy...známé kuku při vábení samičky, ta odpovídá cosi ve smyslu kvik kvik.

Úbytek kukaček povážlivě roste. Letošní rok byl vyhlášen rokem kukačky.

zdroj: Moje země

KALENDÁŘ MĚNÍ TVÁŘ

Říká se, že i ta babička stará je veselejší z jara. Jde o radost z nadcházejícího příjemnějšího počasí. Podobné pocity měli i lidé trpící chladem na středověkých hadech. Tvář nemění jen city a vášně, změnu diktují i požadavky doby, móda s novou sezonou a leccos z našeho šatníku nepochopitelné, ale některé lidské záliby trvají po dlouhá staletí. Tak třeba astrologie, která spojovala běh a obsah lidského života s pohybem planet. Rozkvetla v dávné Babylonii a Egyptě, stala se módou u Řeků a později Římanů. Veškeré praktiky jsou opravdu starobylé, ale i když zastaralé, pokaždé získaly nové vodítko pro životní podnikání.

Lidé si záhy uvědomili, že jednotlivé dny mohou být velmi odlišné a mohou mít jiný význam v jejich životě. Dny si lidé ihned ohraničili díky pravidelnému střídání světla a tmy. Počet dní začal hrát roli, když si někdo něco vypůjčil a za určitou dobu to měl vrátit. Působila též příroda s rozmanitým počasím. Některé práce vyžadovaly příznivější podmínky. Některé se mohly provádět skoro stále. Zemědělství a doprava více závisela na počasí než domácí řemesla. Bohužel i tehdejší válčení záviselo na počasí. Králové vyjížděli na vojnu, když byla zelená tráva, aby mohli nakrmit koně a jiný dobytek. Námořní plavba závisela na ročním období od května do října. Když si uvědomíme na jakých kocábkách tehdy pluli. Přerušovala se potom pro bouře a větry různých směrů.

Od samého počátku se hledal nějaký klíč na řadu bez hranic. Byla zavedena časová období, která souvisela s astrologickými představami. Jme-li dnes zvyklí na 7denní týden, je nám divné, že Babyloňané měli týden 5denní a Římané dokonce 60denní. Ten náš 7denní je středoasijského původu. Pravěká pozorování oblohy vytvořila nauku o sedmi planetách, mezi nimi je nehybná země. Planety prý mají zvláštní vliv na pozemské lidstvo. Týden je zásadně nezávislý na hranicích jednotlivých let a měsíců a volně přetéká z měsíce do měsíce a z roku do roku. Pořadí sedmi dnů se opakuje. Posvátné texty přikazují stoupencům jednotlivých vyznání dělení dnů na pracovní a odpočinkové. Podle bible je dnem odpočinku sedmý den, kdy odpočíval i Bůh. Pro židy je to den odpočinku sobota. Pro křesťany neděle, jak ukazuje již název se nedělá. Ve slovanských jazycích se nacházejí ve jménech všedních dnů utajené číslovky. Např. čtvrtek je čtvrtým a pátek pátým dnem našeho týdne. S kalendářem, který má první den neděli se ještě setkáváme. Název pondělí – je po neděli, středa v němčině Mithwoch, je střed týdne.

Dříve u nás hlavně na venkově bylo dost domácností kde kalendář, snad vedle náboženské knížky, byl jedinou publikací. Kalendář se totiž nebere jako knížka, ale jako praktický průvodce. Do kalendáře nahlížíme občas a něco si také do něj poznamenáváme.

Aby kalendář upoutal i okruh lidí bez návyku číst, musel proto vždy zdůrazňovat napětí s každodenní praktickou činností prostého člověka. Tuto vlastnost si v nemalé míře uchovává i moderní kapesní diář. Donedávna udával i poštovní tarify, pokyny první pomoci, dopravní značky, prostě věci, které mají být stále po ruce. Sebemilovanější knihu nenosíte v kapse nebo v kabelce. Ale pečlivý vlastník kapesního kalendáře si tam napíše adresy, popř. telefony. Objevují se tam i adresy a telefony důležitých provozoven, otevírací doby, konání schůzek, co nakoupit a případně zařídit.

Když pak po letech listujete starým kalendářem nebo diářem, připomenete si události příjemné ale i naopak. U trhacích kalendářů po odhození utržených týdnů, ty kousky po odhození, vám to prožité sejde i z očí a mysli.

Podle zdroje „V.Klíma–kalendář mění tvář“ zpracovala H. Kubálková

FRGÁLE

Tradice výroby frgálů sahá daleko do minulosti, první písemné dochované recepty se objevily už v roce 1826. I když se jednotlivé postupy výroby kvůli pekařskému tajemství od sebe mírně liší, základní principy musí být zachovány. Těsto se vymíchává až do bublinek a nesmí se lepit, poté se vyválí do kruhového tvaru pomocí jednoručního válečku původem z Valašska. K typickým náplním patří sušené hrušky, které se v případě frgálů opět pěstují na Valašsku. Další často užívané náplně jsou tvarohová, maková, povidlová, ale i z jiných druhů ovoce než z hrušek. Dříve se pekly také slané druhy frgálů s náplní z kysaného zelí nebo řepy, ale v současnosti už se příliš nevyskytují. Tradiční Valašský frgál má v průměru přes 30 cm, váží nejméně 600 g a je vždy pouze s jednodruhou náplní. Těsto musí být hodně tenké, jen okraje jsou mírně zvýšené.

V chalupách na Valašsku hospodyňky tyto koláče pekly hlavně na Vánoce, Velikonoce, hody, svatby, křtiny a velké rodinné oslavy. V bohatších chalupách se však frgály pekly prakticky každou neděli. Za časů našich babiček či spíše prababiček se koláče do pece podsypávaly hrubou šrotovanou moukou nebo jen otrubami či plevami. Pec se před každým pečením vymetala smrkovým chvojí. Příprava náplní na koláče se zpravidla lišila vesnice od vesnice. Hospodyňky ochucovaly náplně někdy šafránem, někdy badyánem, skořicí nebo dokonce pepřem a majoránkou. Náplně posypávaly bohatě máslovou posypkou a rozdrobeným perníkem. Po upečení okraje koláčů potřely máslem a máslem pokapaly i střed již vychladlého koláče. Traduje se, že frgály z hliněné pece bývaly nejchutnější. Bohužel, dnes už se takto frgále pečou jen málokde...

Získá Valašský frgál statut chráněné krajové speciality?

Valašský frgál je další krajobovou specialitou, která po Hořických trubičkách, Štramberských uších, Pardubickém perníku a dalších tuzemských potravinářských specialitách ráda získala chráněné zeměpisné značení EU. V budoucnu by se tak frgál mohl vyrábět výhradně na Valašsku, a to jen podle předepsané receptury. Podle výrobců z Valašska, kteří se spojili ve Sdružení výrobců Valašských frgálů, totiž jejich tradiční a unikátní výrobek ohrožují nekvalitní napodobeniny jiných pekáren a výrobců po celé České republice. Složka s žádostí o titul evropské krajové speciality již koncem roku 2009 zamířila do Bruselu do Evropské komise, která o osudu frgálů z Valašska definitivně rozhodne.

Výsledek by měl být znám asi půl roku poté, co se příslušná komise usnese nad přípustností žádosti. Zatím se však zdá, že z okolních zemí nebudou vzneseny námítky a Valaši nakonec s frgály uspějí...

Chcete si v domácích podmínkách zkusit tuto pochoutku sami upéct? Není to věc jednoduchá a jde o poměrně časově náročnou záležitost. Ale výsledek vás dozajista vrchovatě odmění jedinečnou chutí. Nemáte-li po ruce sušené hrušky, můžete náplň obměnit třeba sušenými jablky, anebo meruňkami, borůvkami či jahodami.

Recept na pravý Valašský frgál:

Těsto: 1 kg polohrubé mouky, 200 g másla, 150 g cukru krupice, 60 g droždí, 4 dl mléka, 3 vejce, sůl.

Posypka: 10 dkg moučkového cukru, 40 dkg hladké mouky, 200 g másla

Postup:

Nejprve si připravíme tradiční hruškovou náplň z 500 g sušených hrušek, 100 g cukru, 100 g povidel, 100 g strouhaného perníku, skořice, hřebíčku, badyánu a trošky rumu. Sušené hrušky uvaříme s kořením, poté scedíme a umeleme na masovém mlýnku. Přidáme ostatní ingredience a případně zředíme trochou vývaru, ve kterém se hrušky uvařily. Poté přistoupíme k přípravě samotných frgálů. Z části vlažného mléka, droždí, trošky cukru a mouky si připravíme kvásek a po vykynutí přidáme k mouce a všemu ostatnímu a zpracujeme ne moc tuhé, vláčné těsto. Přikryjeme utěrkou a necháme vykynout. Pak těsto rozdělíme na zhruba 5 dílů, vyválíme kulatě, ne moc hrubé frgály a dáme na plech vyložený pečicím papírem. Potřeme připravenou náplní, posypeme drobenkou a necháme chvíli kynout. Pak dáme do předehřáté trouby a zvolna pečeme. Ještě horké pokapeme rozpuštěným vlahým máslem s trochou rumu.

Zdroj: Svět potravin č. 3/2010

KOŽOVÁ HORA

Kožová hora (456 m. n. m.) leží jihozápadně od Kladna u silnice na Braškov. Jde o jeden z nejvyšších bodů Kladenska. Od druhé poloviny 19. století to bylo oblíbené místo nedělních výletů obyvatel prudce se rozvíjejícího Kladna. V r. 1930 byla na Kožové hoře otevřena turistická chata s vyhlídkovou věží vysokou 23 metrů. Je zde restaurace, rozhledna a výhled na Kladensko, České středohoří a Říp.

VTIPNÝ A VELICE POHOTOVÝ PÁN.

Jak zavolat na policii, když jsme už staří a pomalu se pohybujeme.

Jirka Kuřátko, již starší pán, ze Zdic, si šel večer lehnout, když mu jeho manželka povídá, Jirko, v kůlně se svítí. Asi jsi tam nechal svítit světlo! Jirka z ložnice vidí, že má pravdu a chce jít zhasnout. Vidí ale i, že jsou tam vlastně zloději a že mu kradou věci.

Zavolal s tím na policii, kde se zeptali, zda má někoho i v baráku. Jirka řekl, že ne, že ale někdo vykrádá jeho kůlnu.

Policista na druhé straně řekl, nemáme teď momentálně nikoho, kdo by k vám teď mohl přijet. Zamkněte si barák, a někdo přijede, až ho budeme mít.

Jirka řekl dobře. Sedl si a nepochítal do třiceti. A pak znovu zavolal na policii: "Dobrý večer, před chvílkou jsem volal, že mám v kůlně zloděje. Už se o to nestarejte, já jsem je oba zastřelil" a zavěsil. Během tří minut smykem přijela tři auta plná policistů, nad hlavou se zastavila helikoptéra, v závěsu jela sanitka. Zloděje chytili při činu a hned je zatkl! Náčelník říká Jirkovi: "Já jsem myslel, že jste říkal, že jste je zastřelil?!"

Jirka říká náčelníkovi: "Já jsem zas myslel, že jste říkali, že nikoho nemáte!"

To se prý skutečně stalo

...

TROŠKA HUMORU

Chlubí se dospívající dívka druhé:

„Nedá se říci, že by měl Karel vyloženě políbil, ale již mi na rande třikrát zadýchal brýle.“

„Slečno, vy jste tak úžasná, že bych si vás vzal i se dvěma dětmi.“

„Ale já přece žádné děti nemám!“

„Ale já ano.“

Soudce k panu Novákovi:

"Pane poškozený, on vám tedy dal ránu pěstí v afektu?"

"Ne, v parku!"

Bachař říká vězni:

"Máte tu návštěvu. Přišla za vámi manželka."

"Která?"

"Nechte si ty hloupé vtipy!"

"Jaké vtipy? Vždyť tu sedím za bigamii!"

PRO MLSNÉ JAZÝČKY - Bratislavská buchtá

5 vajec,	½ l mléka
20 dkg krystalu	1 vanilkový puding
2 vanilkové cukry	3 zakysané smetany
100 ml oleje	3 lžice moučkového cukru
200 ml vody	1 skořicový cukr
25 dkg polohrubé mouky	
2 lžice kakaa	
1 prášek do pečiva	

1. Vejce, vanilkový i krystalový cukr vyšleháme, přidáme olej, vodu, mouku s práškem do pečiva a zpracujeme těsto, které rozdělíme na dva díly.

2. První část nalijeme na vymazaný a vyspaný plech. Do druhé části těsta přidáme kakao, rozmícháme a vlijeme cik cak mezi světlé těsto. Puding uvaříme dle návodu, horký vlijeme opět cik cak na těsto a dáme péci.

Pečeme zhruba 30 minut při 200 st. C.

3. Rozmícháme zakysané smetany s vanilkovým a moučkovým cukrem a nalijeme je na upečený horký koláč.

Na závěr posypeme skořicovým cukrem. Zdroj: *Časopis Svět ženy*

<p>Víte, že sloup umístěný v londýnské City - ... (tajenka) - byl vystavěn jako připomínka Velkého londýnského požáru v r. 1666.</p>				unavovat (obecně)	setina dolaru	první žena	popěvek	napuchlá	druh karty	
				kočkovitá šelma						
				stát USA						
				nemoc kloubů			sumerské město			
dlouhá příhávka			špatnost špička		ZAČÁTEK TAJENKY					
	řemen	ve velké vzdálenosti	domácky Oto	remíza v šachu						
				doušek						
vyržet nápor					velká kost					
					popelnice					
vzletný přednes					útočný pokřik		kladná elektroda	obdařit		
					druh stavení					
jméno psa				chromová sůl						
				značka kožešín						
těti				druh prodeje						
				černožlu- tý hmyz						
iniciály herce Kohouta			vycpávka			níže než				
			KONEC TAJENKY			oko (zastar.)				
vedlejší místnost					tekutina					
					solmizační slabika					
	autor Ferdý mravence	symetria			usazovat se					
		jižní ovoce			ženské jméno					
pokrmový tuk					rumunský kraj		planetka	zde		
					SPZ Kolina					
jenom (nářeč.)				indiánská dýmka						
				druh papouška						
vozidlo dálkové dopravy					očkovací látky					
					plaz					
ukazovací zájmeno				slovenská řeka		výše než				
					dětský pozdáv					
služební pořadí (hovor.)				potahy na stěny						
planetka				italsky Adam				Clue		

Zdroj: Křížovka na každý den roku 2002, str. 102.

CREATIVE MIND

<p>Víte, že pravděpodobně největším výtvoem člověka je šestset let trvajcí a v r. 214 př. n. l. dokončená ... (tajenka), jejíž celková délka i se všemi odbočkami dosahuje téměř 6500 km.</p>				okolo	v kapkách stěci	doušek	název značky poloměru	děbel	nadměně tušti	
				velké kolo						
				oschnout na povrchu						
				nátěr			osobní zájmeno			
nuklid těh ož prvku			2. DIL TAJENKY							
	pražský kostel	srazit hrany	škodlivý motýlek	zkratka irské libry			násep			
							vzorec oxidu ti- tanatého			
naleziště kamene				rozpačtí skupenství vody						
kolem					nezpevně- ná usaze- nina			alžirský přístav		
								cestovní průkazy		
svinovací závěs					šance					
					Gogolův pseudon- ym					
snížený tón			ve svém bytě				epocha			
			1. DIL TAJENKY				ošálení			
jehličnan				část fotb. zápasu						
				slavnostní síň						
rod tro- pických mravenců					části domů					
					ruský souhlas					
	druh sekery (nářeč.)	zkratka austral. dolaru				větrík		jiho- američtí ptáci		
						kryt motoru		cizí tvar jména Amáta		
potah							odvěta			
							cikán			
švédská hudební skupina					setina hektaru		písečná poušť			
					mongol. rolník					
zkratka národní revoluční armády				lékárna (knížně)						
				zkr. kult. zařizování						
ukazovací zájmeno			důkladně opařít mazivem							
			řimsky 49							
oslovovat 3. osobou plurálu						planetka				
druh kopule						řimských 52		Pomůcka; ALOV EDNA, IEP		

Zdroj: Křížovka na každý den roku 2002, str. 104.